

7.2.2025

KESELY/2810/2023

Laukaan kunta
Ympäristövalvonta/Ympäristönsuojelu
kirjaus@laukaa.fi

Lausuntopyyntö 16.1.2025, 853/11.03.03.00/2023

Täydentävä lausunto maa-ainelupahakemukseen kiinteistöllä Pernasaaren sora 410-411-1-23

Laukaan kunta on pyytänyt Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lausuntoa otsikon mukaisen maa-ainelupahakemuksen muistutuksista. Muistutuksissa on tuotu esiin huoli maa-ainestenoton vaikutuksista Lapinlammen pinnantasoon ja mahdolliseen pohjaveden purkautumiseen.

ELY-keskuksen lausunto

ELY-keskus on aiemmin lausunut asiasta 24.1.2024 (KESELY/2810/2023). ELY-keskus toistaa aiemmin lausumansa ja täydentää sitä seuraavasti.

ELY-keskus pitää muistuttajien huomioita perusteltuina ja oikeutettuna. ELY-keskuksen käytettävissä olevien tietojen perusteella pohjaveden pinnantaso suunnitellulla ottoalueella on +84,3 ... 84,4 m mpy (N2000). Lapinlampi on orsivesilampi, josta pohjavesi purkautuu sen etelä/lounaisreunalla olevalle tihkupintakosteikolle. Vedenpinta Lapinlammessa on tasolla +96,2. Lapinlammen syvin kohta on n. 11,5 syvyydellä tasolla +84,7.

Keskimääräinen pohjaveden pinnantaso suunnitellun ottoalueen ja Lapinlammen välisellä alueella on tasolla +84,3 ... 84,6. Suunnitellun ottoalueen alimmaksi ottotasoksi on esitetty +90,3.

Maa-ainelain (555/1981, MAL) 3 §:n 1 momentin mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä muun ohella aiheutuu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Ottamispaikat tulee sijoittaa ja ainesten ottaminen järjestää niin, että vahingollinen vaikutus luontoon jää mahdollisimman vähäiseksi.

Orsivesilampien olemassaolo edellyttää vettä pidättävän, tiiviin maaperäkerroksen olemassaoloa lammen ja varsinaisen pohjavedenpinnan välillä. Tiiviin kerroksen sijainnista ei ole tarkempaa tutkimustietoa, ei suunnitellulla ottoalueella eikä Lapinlammen ympäristössä. Esitetty suunniteltu maa-aineksenotto ulottuisi tasolle +90,3, mikä sijaitsee alempana, kuin vedenpinta Lapinlammessa ja lammen pohja. Tämä tarkoittaa sitä, että maa-aineksenoton laajentuessa koilliseen Lapinlammen suuntaan tiivis vettä pidättävä kerros voi rikkoutua. Tiiviin kerroksen rikkoutuessa Lapinlammen vesi purkautuisi ympäristöön. Samalla Lapinlammen ympäristö muuttuu peruuttamattomasti.

Lisäksi ottotoiminnan laajentaminen vaikeuttaa vesienhoitosuunnitelman pohjavettä koskevien tavoitteiden toteutumista. Vesienhoidosta on säädetty laissa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004), valtioneuvoston asetuksessa vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006) sekä valtioneuvoston asetuksessa vesienhoitoalueista (1303/2004). Vesienhoidon tavoitteena on turvata ja saavuttaa pinta- ja pohjavesien vähintään hyvä tila. Vuonteen pohjavesialueen suojelusuunnitelman toimenpidesuosituksen mukaan maa-ainesten ottamista ei tule tehdä luonnontilaisina säilyneillä alueilla. Maa-ainesten otossa on muutoinkin huomioitava, että pohjaveden laadun ja määrän vaarantaminen on ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL 17 §) ja vesilain (587/2011, VL 3:2) mukaan kielletty.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riski orsivesilammen purkautumiselle on todellinen. ELY-keskus toistaa aiemmin lausumansa. Suunniteltu maa-aineksenoton laajeneminen luonnontilaisille alueille aiheuttaa hallitsemattoman riskin pohjaveden purkautumiseen Lapinlammen ympäristössä.

Laukaan kunta on lisäksi pyytänyt ELY-keskukselta esitystä toimenpiteistä riskien poissulkemiseksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, katsottaessa harjun lakipisteeltä Lapinlammen suuntaan, jäljellä oleva luonnontilainen osuus harjuselänteestä on riskialuetta eikä maa-ainesta tule tällä alueella kaivaa.

Pohjavedelle riskejä aiheuttavat uudet toiminnot, kuten maa-aineksenotto ja maa-aineksenoton laajentaminen, tulee sijoittaa luokiteltujen pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viraston asianhallintojärjestelmässä. Asian on esitellyt Ympäristönsuojelun asiantuntija Katja Hänninen ja ratkaissut yksikön päällikkö Sohvi Hälikkä.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet hydrogeologi Päivi Ikävalko ja ympäristölakimies Anna Karvinen.

Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja KESELY/2810/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2810/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hänninen Katja 07.02.2025 09:28

Ratkaisija Hälikkä Sohvi 07.02.2025 09:27